

दैतेयः [दितेरपत्यं-ढक्] 1 'A son of Diti', a Rākṣasa, demon. -2 N. of Rāhu. -Comp. -इज्यः, -गुरुः, -पुरोधस m., -पूज्यः epithets of Śukra, the preceptor of the *Asuras*. -निषूदनः an epithet of Viṣṇu. -मातृ f. Diti, mother of the demons. -मेदजा the earth (supposed to be produced from the marrow of मधु and कैटभ).

दैत्यः [दितेरपत्यं-भ्य] See दैतेय. -Comp. -अरिः 1 a god. -2 an epithet of Viṣṇu. -देवः 1 an epithet of Varuṇa. -2 wind. -पतिः an epithet of Hiraṇyakaśipu, Prahlāda or Bali; यथा हि ते दैत्यपती प्रसादः Bhāg. 10. 63. 45. q. v. -युगम् an age of the demons consisting of 12000 divine years.

दैत्या 1 A drug. -2 Spirituous liquor.

दैत्याय (दैत्यायते) To represent a Daitya; दैत्यायित्वा जहारान्यामेका कृष्णाभभावनाम् Bhāg. 10. 30. 16.

दैन (-नी f.), **दैनंदिन** (-नी f.), **दैनिक** (-की f.) a. Diurnal, daily; तैरेवास्य कलेः कलेवरपुषो दैनंदिनं वर्तनम् Bv. 1. 103. एष दैनन्दिनः सर्गो ब्राह्मस्त्रैलोक्यवर्तनः Bhāg.

दैनिकी Daily wages, day's hire.

दैर्घ्यम्, -र्घम् Length, longness.

दैनम्, **न्यम्** [दीनस्य भावः ष्यञ्] 1 Poverty, poor and pitiable condition, miserable state; दरिद्राणां दैन्यम् G. L. 2; फणिनो दैन्यमाश्रितः Ku. 2. 21; इन्दोर्दैन्यं त्वदनुसरण-क्रिष्टकान्तेर्विभर्ति Me. 86. -2 Affliction, sorrow, dejection, grief, low-spiritedness. -3 Feebleness. -4 Meanness.

दैप a. Relating or belonging to a lamp; नयनमिव सनिद्रं घूर्णते दैपमार्चिः Śi. 11. 18.

दैव a. (-वी f.) [देवादागतः अण्] 1 Relating to gods, caused by or coming from gods, divine, celestial; संस्कृतं नाम दैवी वागन्वाख्याता महर्षिभिः Kāv. 1. 33; दैवीनां मानुषीणां च प्रतिहर्ता त्वमापदाम् R. 1. 60; Y. 2. 235; Bg. 4. 25; 9. 13; 16. 3; Ms. 3. 75. -2 Royal; दैवी वाग्यस्य नाभवत् Rāj. T. 5. 206. -3 Depending on fate, fatal. -4 Possessing the quality of सर्व. -चः 1 (i. e. विवाहः) One of the eight forms of marriage, that in which the daughter is given away at a sacrifice to the officiating priest; यज्ञस्य ऋत्विजे दैवः Y. 1. 59 (for the eight forms of marriage see उद्वाह or Ms. 3. 21). -2 A worshipper of god (देवभक्त); दैवान् सर्वे गुणवन्तो भवन्ति Mb. 12. 158. 35. -चम् 1 Fate, destiny, luck, fortune; पूर्वजन्म-कृतं कर्म तद्दैवमिति कथ्यते H. दैवमविद्वांसः प्रमाणयन्ति Mu. 3; बिना पुरुषकारेण दैवमत्र न सिध्यति 'God helps those who help themselves'; दैवं निहत्य कुरु पौरुषमात्मशक्त्या Pt. 1. 361. (दैवात् by chance, luckily, accidentally.) -2 A god, deity. -3 A religious rite or offering, an oblation to gods; उत्तिष्ठ नरशाहूलं कर्तव्यं दैवमाहिकम् Rām. 1. 23. 2. -4 A kind of Śrāddha ceremony. -5 Parts of the hands sacred to the gods, i. e. the tips of the fingers; cf. Ms. 2. 59. -6 Royal duties; न तु केवलदैवेन प्रजाभावेन रेमिरे Mb. 1. 222. 10.

-7 A science of phenomena, unusuals (उत्पातः); Ch. Up. 7. 1. 2. -वी 1 A woman married according to the form of marriage called *daiva* q. v. above. -2 a. Divine, super-human; दैवी संपद्धिमोक्षाय निबन्धायासुरी मता Bg. 16. 5. -3 A division of medicine (the medical use of charms, prayers &c.). -Comp. -अत्ययः evil resulting from unusual natural phenomena. -अधीन, -आयत्त a. dependent on fate; दैवायत्तं कुले जन्म मदायत्तं तु पौरुषम् Ve. 3. 33. -अहोरात्रः a day of the gods i. e. the human year. -इज्य a. sacred to Jupiter (गुरु), -topaz. -उपहत a. ill-fated, unfortunate; दैवेनोपहतस्य बुद्धिरथवा सर्वा विपर्यस्यति Mu. 6. 8. -ऊढा a woman married according to the Daiva ritual. ऊज the son of such a woman; दैवोढाजः सुतश्चैव सप्त परावरान् Ms. 3. 38. -कर्मन् n. offering, oblations to gods. -कृत a. 1 fated. -2 natural. -कोविद्, -चिन्तकः, -ज्ञः an astrologer, a fortune-teller; पुरोहितं प्रकुर्वीत दैवज्ञमुदितोदितम् Y. 1. 313; Kām. 9, 25. -गातिः f. turn or course of fate; मुक्ताजालं चिरपरिचितं त्याजितो दैवगत्या Me. 96; Pt. 3. 174. -चिन्ता fatalism; astrology. -ज्ञ a. knowing fate or men's destinies. -तन्त्र a. dependent on fate. -दत्त a. innate, natural. -दीपः the eye. -दुर्विपाकः hardness of fortune, adverseness or unpropitiousness of fate, an evil turn of fate; U. 1. 40. -दोषः badness of fate. -पर a. 1 trusting to fate, a fatalist. -2 fated, predestined. -प्रश्नः 1 fortune-telling, astrology. -2 a voice from heaven. नक्तं निर्गत्य यत्किञ्चिच्छुभाशुभकरं वचः। श्रूयते तद्विदुधीरा देवप्रश्नमुपश्रुतिम् ॥ -युगम् 'a Yuga of the gods' said to consist of 12000 divine years, but see Kull. on एतद् द्वादशसाहस्रं देवानां युगमुच्यते Ms. 1. 71. -योगः a lucky coincidence, fortuitous combination, fortune, chance. (देवयोगेन, दैवयोगात् fortunately, accidentally.) -रक्षित a. guarded by the gods; अरक्षितं तिष्ठति दैवरक्षितम् Subhāṣ. -लेखकः a fortune-teller, an astrologer. -वराः, -शम् the power of destiny, subjection to fate. -वाणी 1 a voice from heaven. -2 the Sanskrit language; cf. Kāv. 1. 33. quoted above. -विद् m. an astrologer. -समेयम् a variety of sandal-wood red and smelling like a lotus-flower; Kau. A. 2. 11. -हत a. ill-fated; सुरक्षितं दैवहतं विनश्यति Subhāṣ. -हीन a. ill-fated, unfortunate, unlucky.

दैवकः A god, deity.

दैवत a. (-ती f.) [देवता-अण्] 1 Divine. -2 (At the end of an adj. comp.) Honouring or worshipping as one's deity, as in स्यदैवता जनाः -तम् A god, deity, divinity; मृदं गां दैवतं विप्रं घृतं मधु चतुष्पथं प्रदक्षिणानि कुर्वीत Ms. 4. 39; 153; U. 4. 4.; Amaru. 3; हन्त प्रिया दैवतमस्य देवी Bhāg. 4. 4. 28. -2 A number of gods, the whole class of gods; Ve. 2. -3 An idol. (The word is said to be m. also, but is rarely used in that gender. Mammata notices it as a fault called अप्रयुक्तत्व; see अप्रयुक्त). -4 N. of the third Kāṇḍa of Yāskas Nirukta. -Comp. -पतिः N. of Indra. -सरित् f. the Ganges.

दैवतस् ind. By chance, fortunately, luckily.